

Kjønnsbalanse i forskning

Komité for kjønnsbalanse i forskning

Godkjent referat fra møte 23. og 24. mai 2011

Møtedato: 23. og 24. mai	Møtetid: Kl 17.00 – 18.30 23. mai og kl 08.30 – 14.30 24. mai
Møtested: Clarion Collection Hotel Bryggen Ålesund og Høgskolen i Ålesund	Saksnummer: 11/175

Tilstede:

Professor Gerd Bjørhovde, Universitetet i Tromsø (leder)
Konserndirektør Ernst Kristiansen, SINTEF
Forskningsleder Elisabeth Ljunggren, Nordlandsforskning
Førsteamanuensis Lise Langåker, Høgskolen Stord/Haugesund (vara)
Spesialrådgiver Signe Bang, Norges forskningsråd (vara)
Student Karen O. Golmen, NSU
Førsteamanuensis Eva Skærbæk, Høgskolen i Østfold
Seniorrådgiver Unni Nikolaysen, Kunnskapsdepartementet (observatør)
Førstekonsulent Kristin Aukland, Kilden (observatør)

Fra sekretariatet:

Seniorrådgiver Linda Rustad
Seniorrådgiver Marit Fagerheim

Forfall:

Førsteamanuensis Eivind Engebretsen, Universitetet i Oslo
Professor Kjell Bratbergsengen, NTNU
Avdelingsdirektør Jesper Simonsen, Norges forskningsråd

SAKSLISTE

Kif 13/11	Godkjenning av innkalling og saksliste
Kif 14/11	Godkjenning av referat fra møte 10. og 11. mars 2011
Kif 15/11	Forberedelse til møtet med Høgskolen i Ålesund 24. mai 2011
Kif 16/11	Hefte om utradisjonelle studievalg
Kif 17/11	Søknad om midler fra Forening for kjønnsforskning i Norge
Kif 18/11	Aktivitetsplan for Kif 2011
Kif 19/11	Årsrapport og regnskap 2010
Kif 20/11	Vitenskapsåret 2011
Kif 21/11	Likestillingsprisen 2011

Kjønnsbalanse i forskning – møte 23. og 24. mai 2011 i Ålesund

Kif 22/11	Invitasjon til å komme med innspill til programmet for Norges formannskap i Nordisk ministerråd
Kif 23/11	Revidert budsjett for 2011
Kif 24/11	Orienteringssaker
Kif 25/11	Eventuelt

Kif 13/11	Godkjenning av innkalling og saksliste
------------------	---

Det var ingen kommentarer til innkalling og saksliste, og ingen saker til eventuelt.

Vedtak:

Kif-komiteén godkjenner innkalling og saksliste

Kif 14/11	Godkjenning av referat fra møte 10. og 11. mars 2011
------------------	---

Referatet var sendt ut til medlemmene i e-post, og godkjent etter merknadsrunde.

Kif 15/11	Forberedelse til møtet med Høgskolen i Ålesund 24. mai 2011
------------------	--

Komiteen gikk gjennom framlagt forslag til agenda for møtet med Høgskolen i Ålesund, og tilgjengelig materiale i DBH.

Referat fra Kif-komiteéns møte med Høgskolen i Ålesund den 24. mai 2011

Møtet ble avholdt på høgskolen, møtetid kl 1200 – 1400 inkludert lunsj.

Fra Høgskolen i Ålesund møte:

Rektor Geirmund Oltedal

Personalsjef Lasse Gallefoss

Påtroppende rektor Marianne Synnes

Instituttleder Britt Valderhaug Tyrholm, IHF (Institutt for helsefag)

Instituttleder Terje Tvedt, ITN (Institutt for teknologi- og nautikkfag)

Studieleder Tove Havnegjerde, stedfortreder for instituttleder IBF (Institutt for biologiske fag)

Forskningssjef Elisabeth Kommisrud

Fra Kif møte:

Professor Gerd Bjørhovde, Universitetet i Tromsø (leder)

Konserndirektør Ernst Kristiansen, SINTEF

Forskningsleder Elisabeth Ljunggren, Nordlandsforskning

Førstemanuensis Lise Langåker, Høgskolen Stord/Haugesund

Spesialrådgiver Signe Bang, Forskningsrådet

Student Karen O. Golmen, NSU

Førstemanuensis Eva Skærbæk, Høgskolen i Østfold

Seniorrådgiver Unni Nikolaysen, Kunnskapsdepartementet (observatør)

Førstekonsulent Kristin Aukland, Kilden (observatør)

Seniorrådgiver Linda Rustad (sekretariatet)

Seniorrådgiver Marit Fagerheim (sekretariatet)

Etter en kort presentasjonsrunde av møtedeltakerne, ga rektor Geirmund Oltedal en presentasjon av Høgskolen i Ålesund (HiÅ). Skolens visjon er at *Høgskolen i Ålesund skal vere eit kraftsenter for kompetanse, vekst og nyskaping i eigen region*. Skolens samfunnsoppdrag er definert som:

- Utdanninger med læringsutbytte som er relevant for arbeidslivet, for nyskaping og for entreprenørskap
- Utvikle ny kunnskap som er relevant for arbeidslivet eller eiga verksemd og utføre forskning og utvikling for og i samarbeid med aktører i arbeidslivet
- Tilby attraktiv etter- og vidareutdanning innanfor eigne fagområde
- Svare på endra behov i samfunnet ved sjølv å vere utviklingsorientert og nyskapande

Skolen er organisert i institutt - *teknologi og nautikk – helsefag - internasjonal marknadsføring – biologiske fag*. Det er vedtatt å endre organiseringen slik at de fire instituttene skal bli til fem avdelinger. Institutt for teknologi og nautikk skal deles i to avdelinger fra 1.8.11.

HiÅ er i vekst når det gjelder studenter og tilsatte. De har et omfattende samarbeid med næringslivet i sitt omland, og en stor del av virksomheten finansieres med eksterne midler. De har fått fem gaveprofessorat fra næringslivet. Alle disse professoratene er besatt av menn. De har også regionalt og nasjonalt forskningssamarbeid med institusjoner som høgskolene i Volda og Molde ved siden av andre offentlige institusjoner. Skolen har maritime kurs og simulatorsenter i verdensklasse, og de har også attraktive videreutdanninger i helsefag. Innovasjon er et sentralt element i flere av fagområdene. Institusjonen har gjennom flere år markert seg med sine studentbedrifter både nasjonalt og internasjonalt, de har vunnet priser både i Norgesmesterskap, Europamesterskap og i andre konkurranser.

HiÅ har ikke plan for likestilling mellom kjønnene. De har tidligere hatt likestillingsutvalg. Kunnskapsdepartementet har gitt skolen pålegg om å etablere likestillingsplan, planen vil bli utarbeidet til høsten.

Institusjonen skårer lavt på publikasjonspoeng, kvinneandelen er svært lav, gjennomsnittlig 2,3 poeng mens gjennomsnittet for menn er 16,3 poeng. Snittet for nasjonale høyskoler er 40,4 poeng. Høgskolen i Ålesund har som mål å komme opp på landsgjennomsnittet for publikasjonspoeng pr førstestilling. Kif er interessert i å høre hvordan forskningsvilkårene er for kvinner. Blir det lagt til rette for kvinner i forskning? Her er det forskjeller mellom de ulike instituttene, innenfor teknologifagene er rekrutteringsvanskene store, og kjønn har i liten grad vært fokusert. Innen helsefag har det vært satset på intern kompetanseheving, og en stor innsats har gitt uttelling. Ett av virkemidlene her har vært tildeling av stipend for kvalifisering til førstestillinger.

Rekruttering av vitenskapelig personale beskrives som vanskelig. I Kif-komiteén er det medlemmer som har tilsvarende erfaringer som beskrives fra HiÅ, at rekruttering av fagfolk er svært utfordrende. Kif kommer med innspill om at nettopp når det er vanskelig å rekruttere til vitenskapelige stillinger kan det være klokt å tenke nytt og se etter kompetanse hos andre grupper enn det som har vært vanlig. Påtroppende rektor nevner at hun kjenner til godt utdannede kvinner fra Ålesunddistriktet som har vurdert å vende tilbake etter utdanning og arbeid andre steder, men som opplever at deres kompetanse ikke verdsettes eller passer inn.

Utfordringen for HiÅ kan være å finne nye måter å gjøre seg attraktiv på som arbeidsplass. Instituttleder for teknologi og nautikk problematiserer også selve rekrutteringsprosessen når det gjelder det underrepresenterte kjønn innen fagfelt som er dominert av ett kjønn. Studietilbudene ved institusjonen er svært kjønnsdelt, “jente- og guttefag,” og institusjonen har bevissthet om at det byr på utfordringer å skape gode læringsmiljø for begge kjønn, det krever omtanke og nytenkning. Dette er et felt hvor det kan være viktig å samarbeide på tvers av instituttene for å lære av hverandres erfaringer.

Innovasjon er et sentralt element i flere av studietilbudene ved høyskolen. Kan dette komme til nytte også ved utvikling av rekrutteringstiltak for studenter og medarbeidere? Kan det være klokt å endre retorikken for å komme ut av båndene? Det kan være viktig å identifisere og bygge ned kulturbarrierer mellom fagene, og tillegge kjønnsdimensjonen betydning ved utforming av profileringsmateriale og valg av profileringsarenaer. Høyskolen nevnte flere eksempler på at samarbeidspartnere innen det maritime miljø ønsker begge kjønn representert i prosjektene. De fleste studentbedriftene er knyttet til teknologi. Kan dette utvides til å inkludere helsefagene? Sosialt entreprenørskap er nå et satsningsområde ved høyskolen.

Kif henviste til at erfaringer som andre institusjoner har høstet i arbeidet for å oppnå bedre kjønnsbalanse er tilgjengelig i publikasjonen *Talenter på spill*, og at det også ellers kan være råd og tips å finne på komiteens nettsider. Det ble også nevnt at nettverk for kvinner i forskning kan bety mye, og at dette er et tiltak som anbefales.

Kif 16/11	Hefte om utradisjonelle studievalg
------------------	---

KILDEN har fått i oppdrag fra Kif å lage et hefte som formidler kunnskap fra erfaringskonferansen om utradisjonelle studievalg. Kif har fått seg forelagt et prospekt som beskriver innhold, utforming, arbeidsprosess og budsjett.

Vedtak:

Kif takker KILDEN for tilbud på utarbeidelse av hefte om utradisjonelle studievalg. Komiteen godkjenner plan og budsjett for oppdraget.

Kif 17/11	Søknad om midler fra Forening for kjønnsforskning i Norge
------------------	--

Forening for kjønnsforskning i Norge (FOKK) har søkt Kif om 20 000 kr i støtte til høringskonferanse om kjønnsperspektiver i Norges forskningsråds programmer. Komiteen finner et tiltak som tar sikte på å undersøke de strukturelle vilkårene hos en hovedaktør innenfor forskningsfinansiering interessant og ønsker å støtte dette.

Vedtak:

Kif bevilger 20 000 kr i støtte til Forening for kjønnsforskning i Norge til arrangement om kjønnsperspektiver i Norges forskningsråds programmer, under forutsetning av at de øvrige som er søkt om bevilgning bidrar med midler.

Kjønnsbalanse i forskning – møte 23. og 24. mai 2011 i Ålesund

Kif 18/11 Aktivitetsplan for Kif 2011

Sekretariatet hadde utarbeidet forslag til aktivitetsplan for Kif for resten av 2011, denne ble diskutert og supplert i møtet.

Aktiviter	Dato	Ansvar, deltakelse	Budsjett - tiltaksmidler
Fra og med juni 2011			
Deltakelse på Workshop on Structural changes in order to improve gender equality in Universities and Research Organisations in Europe. Arrangeres i Brussel	30. juni-1.juli	Sekretariatet Linda Rustad	
Kif-møte v/Høgskolen Stord/Haugesund	14.sept		
Framtidsdrømmer. Erfaringskonferanse om gutter og jenters utradisjonelle studievalg	15. og 16. september	Kif-komiteén og UiA er arrangører	120 400 kroner
Utvikling av et ressurshefte i kjølvannet av konferansen om tips og ideer til rekruttering	Ferdigstilles i november	KILDEN	264 000 kroner
Likestillingsprisen, utlysning og innstilling. Arbeidsgruppe opprettes etter at søknadsfrist er gått ut.	Utllysning i juni Arbeidsgruppen samles i forbindelse med komitémøte 1.-2. desember	Sekretariatet	50 000 kroner
Møte med Hege Skjeie leder for det regjeringsoppnevnte likestillingsutvalget og FFA	I tilknytning til desembermøtet	Sekretariatet og komiteen	
Deltakelse på Gender Summit i Brussel http://www.gender-summit.eu/	8. og 9. november	Sekretariatet og komiteen	
Initiering av samarbeid med NOKUT og NSO med tanke på NOKUT-konferansen 2012	Høst 2011	Sekretariatet og Karen O. Golmen	100 000 kroner
Kif-komiteéns møte Møte med statsråden?	1.-2. desember	Kif-komiteén	
Seminar i forlengelse av Vitenskapsåret 2011	Uke 6 2012 (må planlegges i 2011)	Sekretariatet	50 000 kroner
Møte med Norges forskningsråd	Januar 2012	Kif-komiteén	
Nettverksmøte for likestillingsarbeidere i forskningssektoren arrangeres av UiS, Høgskolen i Stord/Haugesund	Planleggingsmøte august 2011, avvikles uke 6 2012 i Stavanger	Sekretariatet	

Vedtak:

Kif godkjenner framlagte forslag til handlingsplan supplert med de endringer som framkom i møtet.

Kjønnsbalanse i forskning – møte 23. og 24. mai 2011 i Ålesund

Kif 19/11	Årsrapport og regnskap 2010 (Kif III)
------------------	--

Årsrapport og regnskap ble oversendt KD 29. april. Sekretariatet har i etterkant blitt kontaktet av Kunnskapsdepartementet som ønsker en begrunnelse for den forholdsvis store overføringen fra 2010 til 2011. Begrunnelsen for overføringen er som følger:

- Bevilgningen Kif III fikk var 3 000 000. Regnskapet for 2010 strekker seg fra perioden juni til og med desember 2010. Det er med andre ord ikke rapportert for et fullt aktivitets- og regnskapsår.
- Kif II besluttet våren 2010 å redigere *Talenter på spill* og å oversette den til engelsk. Kif II satte av midler til dette, men selve arbeidet ble gjort sommer og høst 2011. Sekretariatet var dermed opptatt med aktiviteter initiert og finansiert av Kif II, og det var av den grunn ikke kapasitet til å initiere nye større kostnadskrevende aktiviteter.

Som det framgår både av budsjett vedtatt i marsmøtet og i revidert budsjett (se sak Kif 23/11) overskrides bevilgningen for 2011, dette muliggjøres ved overføringer fra 2010.

Vedtak:

Komiteen godkjenner årsrapport og regnskap 2010 med de endringer som framkom i møtet og ber samtidig sekretariatet formidle til Kunnskapsdepartementet hva som er årsaken til overføringen av midler fra 2010 til 2011.

Kif 20/11	Vitenskapsåret 2011
------------------	----------------------------

I møtet med statsråden i mars i år ytret hun ønske om at Kif-komiteén foretar seg noe i forbindelse med Vitenskapsåret 2011. Kif-komiteén drøftet på bakgrunn av et forslag fra sekretariatet å arrangerer et halvdagsseminar i november/desember 2011 med tema *forskning på bedømmelse av vitenskapelig kvalitet i et kjønnsperspektiv*. Som bakgrunnsmateriale kan den svenske rapporten initiert av Vetenskapsrådet, *Kollegial bedømmning av vitenskapelig kvalitet – en forskningsoversikt* være aktuell, og en eller flere av forskerne som nevnes i rapporten, for eksempel professor Michéle Lamont fra USA og/eller Liv Langfeldt som jobber ved NIFU (og som blant annet har forsket på Norges forskningsråd) kan inviteres. Komiteen ønsker å undersøke om Senter for tverrfaglig kjønnsforskning ved Universitetet i Oslo om de kunne tenke seg å samarbeide om et slikt seminar.

Vedtak:

Kif vil arrangere seminar i tilknytning til vitenskapsåret, og setter av 50 000 kr dette formål. Arrangementet vil søkes planlagt i samråd med KD for å passes inn i de øvrige arrangement og annonsering av disse.

Kif 21/11	Likestillingsprisen 2011
------------------	---------------------------------

Kunnskapsdepartementet har besluttet å utlyse likestillingsprisen 2011. Sekretariatet vil sende ut en første annonsering av prisen før sommeren. Frist for å melde kandidatur fastsettes i forbindelse med annonsering før sommeren. Fullstendig utlysning skjer i slutten av august. Prisen skal deles ut på Kunnskapsdepartementets kontaktkonferanse 2012. Sekretariatet anbefaler at saken vedtas på e-post før nyttår. Arbeidsgruppen som skal innstille til prisen

Kjønnsbalanse i forskning – møte 23. og 24. mai 2011 i Ålesund

nedsettes når fristen for å melde sitt kandidatur har gått ut. Dette gjøres for å unngå habilitetsspørsmål, det vil si at medlemmer i Kif som kommer fra institusjoner som melder sitt kandidatur ikke kan bli med i arbeidsgruppen. Sekretariatet vil forslå at arbeidsgruppen har sitt møte i forbindelse med Kifs møte 1. og 2. desember.

Vedtak:

Kif gjør første annonsering av Likestillingsprisen før sommeren. Fullstendig utlysning skjer i slutten av august. Prisen deles ut på KDs kontaktkonferanse.

Kif 22/11	Invitasjon til å komme med innspill til programmet for Norges formannskap i Nordisk ministerråd
------------------	--

Kunnskapsdepartementet har i brev av 13.5.2011 invitert Kif til å komme med innspill til programmet for Norges formannskap i Nordisk ministerråd. Fristen for å komme med innspill er satt til 27. mai. Fristen er kort, men KD har planlagt et møte med forslagsstillerne før sommeren. Komiteen anser at det er gode grunner til å styrke samarbeide på likestillingsfeltet i Norden, Kif har høstet positive erfaringer med å samarbeide med Sverige. Det ble nevnt flere tema som kan være av interesse - *frafall i videregående skole – excellencebegrepet, hva er innholdet i begrepet – velferdsstaten og EU-drevet forskningspolitikk, utfordringer og muligheter – ledelse i akademia – forskningsmiljø, arbeidsmiljø.*

Vedtak:

Kif ser det ønskelig at likestilling kommer med i programmet for Norges formannskap i Nordisk Råd. Sekretariatet gis i oppdrag å utforme innspill til programmet.

Kif 23/11	Revidert budsjett for 2011
------------------	-----------------------------------

Sakslisten for dagens komitémøte inneholder flere saker med tilråding som medfører utgifter som ikke er tatt med i det vedtatte budsjettet for 2011. Posten udisponerte midler i budsjettet er relativt stor, og det synes riktig å bringe budsjettet mer i samsvar med den foreslåtte aktivitetsplanen for Kif.

Revidert budsjett 2011 for Kif-komitéen:

Overføring	
Ubrukte midler overført fra 2010	1 201 746
Overføring fra Kif 2007-2010 restbeløp	217 236
Overføring fra KD 2011	1 500 000
Overføring fra NFR 2011	1 500 000
Sum midler til disposisjon 2011	4 418 982

Prosjekt/kostnadsområde	Kostnader

Kjønnsbalanse i forskning – møte 23. og 24. mai 2011 i Ålesund

Honorarer	350 000
Sekretariat:	
• Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift, feriepenge etc seniorrådgiver 100 %	738 083
• Driftskostnader	425 000
• Diverse	50 000
Reiser	350 000
Kurs-/seminaravgifter	25 000
Beverting	20 000
Konferanse om gutter og jenters utradisjonelle studievalg i samarbeid med UiA	
• Konferansen	120 400
• Rekrutteringstips/hefte (estimat)	256 450
Ledelsesportal – Ressursbanken (Jf vedtak desember 2010)	120 000
Ressursbanken (KILDEN)	865 000
Nettverksmidler	500 000
Initiering av samarbeid med NOKUT og NSO med tanke på NOKUT-konferansen 2012	100 000
Likestillingsprisen (reise og honorar til arbeidsgruppen som nedsettes)	50 000
Bevilgning til Forening for kjønnsforskning i Norge (jf sak Kif 17/11)	20 000
Seminar i forbindelse med Vitenskapsåret 2011(jf sak Kif 20/11)	50 000
Identifisering av framtidige satsning for å fremme kjønnsbalanse i akademia	300 000
Sum utgifter	4 339 933
Foreløpige udisponerte midler	79 049

Vedtak:

Kif godkjenner det framlagte forslag til revidert budsjett supplert med de endringer som framkom i møtet

Kif 24/11	Orienteringssaker
------------------	--------------------------

Innspill til EU-kommisjonens green paper on a Common Strategic Framework for future EU Research and Innovation Funding

Kif-komiteéns innspill ble formidlet til Helsinkigruppens sekretariat. Kifs innspill har blitt brukt som utgangspunkt for Helsinkigruppens eget innspill. Enkelte representanter fra Helsinkigruppen (Tyskland, Spania, Frankrike og Norge) var i møte med EU-kommisjonens forskningskommisær Maire Geoghegan-Quinn den 19. mai. I dette møte stod blant annet

Kjønnsbalanse i forskning – møte 23. og 24. mai 2011 i Ålesund

Helsinkigruppens innspill til green paper og behovet for å styrke innsatsen på temaet likestilling i forskning i kommisjonen sentralt.

Konferansen i Agder – status

Programmet er snart ferdig og bekreftet. Kristin Halvorsen har takket nei, og det er sendt invitasjon til Aasland. Det arbeides nå med å spre informasjon og å få oppslutning om konferansen. Kif-komiteéns medlemmer oppfordres til å melde seg på:

<http://kifinfo.no/nyhet/vis.html?tid=76144>

Oppdatering på UHRs arbeid vedr. aktivitets- og rapporteringsplikten samt Kifs henvendelse om ledelse

- I administrasjonsutvalgets møte 10.mai ble det besluttet at de vil innkalle Kif og NFR til et møte om ledelse i siste halvdel av august.
- Arbeidsgruppen som skal komme fram til en mal for aktivitets- og rapporteringsplikten er nettopp etablert, men ikke hatt møte ennå.

Møte i Stavanger 29. april mellom UiS, UiA, Høgskolen Stord/Haugesund

De tre institusjonene har startet et nettverk der kjønn i akademia forstått både som et tema for forskning og som et policyområde. Kifs sekretariat v/Linda Rustad var invitert til møtet.

Presentasjoner for to ulike arbeidsgrupper i regi av det franske likestillingsdepartementet

13. april var Linda Rustad invitert av den franske Helsinkigruppedelegaten til å presentere norsk likestillingspolitikk på feltet kjønn i akademia, Kif-komiteéns arbeid med særlig vekt på Talenter på spill og komiteens nettsted, for to ulike arbeidsgrupper.

Invitasjon til Høgskolen i Telemark

Linda Rustad er invitert til å innlede om tiltak for å kvalifisere kvinner til professor/dosent på et seminar for kvinnelige forskere ved Høgskolen i Telemark 1. juni.

Gjenoppnevning av varamedlem til Kif

Kunnskapsdepartementet har med kopi til Kif av brev til Ørjan Arntzen meddelt at han er gjenoppnevnt som varamedlem til komiteen fra 1. april 2011 til 31. mars 2012. Karen O. Golmen opplyser at hun har fått brev tilsvarende brev.

Utvikling av ledelsesportal

Ressursbanken har på oppdrag fra Kif utviklet en ledelsesportal for likestilling. Ledelsesportalen vil i møtet bli presentert for komiteen.

Vedtak:

Komiteen tar sakene til orientering

Kif 25/11	Eventuelt
------------------	------------------

Det var ingen saker til eventuelt.